

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs 3hoek te Ekeren

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	431
	Instelling	Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs 3hoek
directeur		Rudi MENNENS
adres		Kloosterstraat 39 - 2180 EKEREN
telefoon		03-541.62.54
fax		03-541.33.27
e-mail		BSGO.DRIEHOEK.EKEREN@g-o.be
website/URL		www.driehoek-ekeren.be
	Bestuur van de instelling	113803 - Scholengroep 1 Antwerpen te DEURNE
adres		Frank Craeybeckxlaan 24 - 2100 DEURNE
	Scholengemeenschap	121831 - Ant1gon te BORGERHOUT
adres		Plantin en Moretuslei 163 - 2140 BORGERHOUT
	CLB	114272 - CLB Antwerpen Antigon te BERCHEM
adres		Berchemstadionstraat 1 - 2600 BERCHEM
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	28-11-2011, 29-11-2011, 30-11-2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	30-11-2011
	Datum bespreking verslag	19-12-2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Ludo De Lee
	Teamleden	Erik Verhoeven
	Deskundige(n) administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	9
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	9
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	10
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Leerbegeleiding	12
4.2 Evaluatiepraktijk	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
6.1 Wat doet de school goed?	15
6.2 Wat kan de school verbeteren?	15
6.3 Wat moet de school verbeteren?	15
7. ADVIES	16
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een apart verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Basisschool 3hoek is een school van het Gemeenschapsonderwijs. Ze is gelegen in Ekeren dat een ruim aanbod aan basisscholen heeft. Onder impuls van de huidige directeur wil de school zich meer profileren in het Ekerse onderwijslandschap. De afgelopen tien jaar kende het schoolontwikkelingsproces door de vele directiewissels weinig dynamiek. Een aantal onderwijsontwikkelingen ging deels aan de school voorbij en de sfeer binnen het team was niet optimaal.

De school kiest momenteel in haar kleuterafdeling voor gemengde leeftijdsgroepen om een onevenwichtig aantal kleuters tussen groepen te vermijden. In de lagere afdeling zitten de leerlingen in de gebruikelijke leerjaren.

Op basis van het **vooronderzoek** op 21 november 2011 onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting de inspannings- en resultaatsverplichting van de school voor Nederlands en wereldoriëntatie. Daarnaast onderzocht ze ook aspecten van het welzijnsbeleid en de kwaliteit van de leerbegeleiding, de evaluatiepraktijk en het algemeen beleid van de school.

Het **erkenningsonderzoek** toont aan dat voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie de inspanningen in de kleuterafdeling en de resultaten in de lagere afdeling voldoende zijn om de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen na te streven of te bereiken. De school beantwoordt hiermee in voldoende mate aan de verwachtingen van de overheid. Ze laat wel nog waardevolle kansen onbenut om de kwaliteit van haar onderwijs te verhogen. Zo mist ze inzicht in de visie achter de ontwikkelingsdoelen en eindtermen en is ze weinig bekend met de leerplanvisie van zowel Nederlands als wereldoriëntatie.

Voor het leerinhoudelijk aanbod van Nederlands gaat de school uit van ervaring, traditie en onderwijsleerpakketten. Hoewel dit momenteel volstaat, speelt ze weinig proactief in op de zich wijzigende schoolpopulatie. Voor wereldoriëntatie zoekt de school naar een manier om het nieuwe leerplan functioneel toe te passen en het huidige onderwijsleeraanbod erop af te stemmen. Dit ontwikkelingsproces is nog zeer pril en steunt op een schooleigen systeem om doelen uit het aanbod te registreren. Door dit systeem maakt de school het zich bijzonder moeilijk om zicht te krijgen op de verticale leerlijnen uit het leerplan en op de ontwikkelingsdoelen en eindtermen die ze via de leerplandoelen nastreeft. Het registratiesysteem is momenteel vooral gericht op verantwoording en minder op ontwikkeling van de eigen onderwijskwaliteit. De school brengt ook voor alle andere leergebieden en per klasgroep in kaart of de nagestreefde doelen al dan niet zijn bereikt. Duidelijke criteria om een doel als bereikt aan te duiden zijn er niet.

In de **kleuterafdeling** komen de leer- en ontwikkelingsinhouden van alle leergebieden samenhangend aan bod binnen thema's. Om leerinhouden aan te bieden van Nederlands of wereldoriëntatie selecteren de leerkrachten leerplandoelen. Op basis daarvan plannen ze doelgerichte activiteiten. Niet alle leerkrachten zijn even vaardig in de selectie van passende doelen of in de correcte interpretatie van doelen. Bovendien gebruiken ze voor wereldoriëntatie de oude en nieuwe leerplandoelen door elkaar. In de uitvoering van de activiteiten houden ze, zowel bewust als intuïtief, rekening met de verschillen in leeftijd en ontwikkelingsniveau van de kleuters in hun klas.

In de **lagere afdeling** plannen de leerkrachten hun onderwijsleeraanbod van Nederlands aan de hand van een onderwijsleerpakket. Het pakket ondersteunt de graduele opbouw en de samenhang doorheen deze afdeling. Elke leerkracht werkt de specifieke leerinhouden van zijn leerjaar vrijwel integraal af, omdat de huidige leerlingenpopulatie dit ook toelaat. Niet alle leerkrachten zijn echter even goed op de hoogte van de correcte

gebruiksaanwijzingen van het onderwijsleerpakket. Voor wereldoriëntatie baseren ze zich op de leerlijn met leerplandoelen en op onderling overleg om de leerinhouden tussen de verschillende leerjaren doelgericht op elkaar af te stemmen en samenhang en gradatie in het aanbod te realiseren. Dit lukt met wisselend succes.

Het **kwaliteitsonderzoek** toont aan dat de school een sterke leerbegeleiding opzet. De interventies van de nieuwe zorgcoördinator zijn een samenspel van acties op leerlingniveau, leerkrachtniveau en schoolniveau. De professionele aanpak leidt tot een efficiënte en effectieve zorgwerking met duidelijke doelen, concrete acties en grondige evaluaties. De bepaling van de beginsituatie van de leerlingen gebeurt doordacht en is het startpunt voor ondersteunende interventies of individuele leertrajecten. Het gelijke onderwijskansenbeleid kende een zeer wisselvallig verloop. De zorgcoördinator en de nieuwe leerkracht gelijke onderwijskansen trachten de verwerking van de acties in het kader van de gelijke onderwijskansen te hervatten en het beleidsplan te actualiseren.

Ontwikkelingskansen om een doelgerichte en doeltreffende evaluatiepraktijk te realiseren, blijven voornamelijk onbenut. Momenteel is hiervoor weinig ondersteuning. De school is ook niet op de hoogte van de leerplanvisie op evalueren of brede en alternatieve evaluatiemethoden. De kleuterafdeling is nog zoekende om het vernieuwde volgsysteem op een efficiënte manier als evaluatie-instrument toe te passen en de ontwikkelingsevolutie van de kleuters duidelijk in kaart te brengen. De lagere afdeling baseert zich voor de evaluatie van de leerlingen in hoofdzaak op toetsen uit de onderwijsleerpakketten of op eigen toetsen. Vaak zijn foutenanalyses richtinggevend om klasintern gepaste interventies op te zetten.

Het onderzoek naar het **algemeen beleid** toont aan dat de school de zorg voor haar kwaliteit ter harte neemt. Ze benut zowel interne als externe mogelijkheden om zicht te krijgen op de eigen kwaliteit. De nieuwe directeur investeerde het afgelopen jaar vooral in de basisvoorwaarden om kwaliteitsvol onderwijs te kunnen realiseren. Onder impuls van de zorgcoördinator ging op onderwijskundig vlak de aandacht vooral naar het opnieuw leven inblazen van het zorgbeleid. Momenteel is binnen het team terug de bereidheid aanwezig om samen school te maken. Vooral de participatieve besluitvorming heeft de school op korte tijd gebracht waar ze nu staat. Dit nieuwe elan moet dan ook het uitgangspunt zijn om de schoolwerking daadkrachtig verder te optimaliseren, maar visieontwikkeling is daarbij onontbeerlijk.

De onderwijsinspectie formuleert een **gunstig advies**. Het draagvlak binnen de school is voldoende groot om het huidige ontwikkelingsproces verder te zetten op de ingeslagen weg. De school kan haar onderwijskwaliteit bijsturen en verbeteren of borgen op basis van de resultaten van schoolinterne kwaliteitsonderzoeken én de aanbevelingen die de onderwijsinspectie in dit verslag formuleert.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Leergebieden in de focus

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen van Nederlands na op basis van een gevarieerd onderwijsleeraanbod. De leerkrachten bieden activiteiten aan binnen thema's, waarin de verschillende leergebieden geïntegreerd en samenhangend aan bod komen.
- De leerkrachten zijn weinig op de hoogte van de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen en niet vertrouwd met de leerplanvisie van Nederlands. De schooleigen visie op taalbeleid bestaat wel op papier, maar leeft niet binnen de kleuterafdeling.
- Het referentiekader van waaruit de leerkrachten hun onderwijsaanbod realiseren, is een leerlijn op basis van de leerplandoelen. Bij de planning selecteren ze, in onderling overleg, een aantal doelen die ze via een gericht activiteitenaanbod bij de kleuters willen nastreven.
- Op bepaalde tijdstippen duiden de leerkrachten in de leerlijn aan of de aangeboden doelen bereikt zijn. De criteria die ze hiervoor gebruiken, zijn onduidelijk. Vaak komt het erop neer dat de leerkrachten de doelen als bereikt aanduiden, omdat ze zijn aangeboden.
- De aanduiding van de doelen in de leerlijn helpt de leerkrachten om de totaliteit van het verplichte aanbod te bewaken. Het biedt de mogelijkheid om hiaten in dit aanbod op te sporen.
- De documentanalyse toont aan dat de activiteiten meestal wel aansluiten bij de gekozen doelen. Uit de gesprekken blijkt echter dat sommige leerkrachten de leerplandoelen niet altijd correct interpreteren.
- Binnen elk thema stellen de leerkrachten een aantal woorden, begrippen en kleuren voorop die ze de kleuters willen bijbrengen. Deze streefwoorden kiezen ze intuïtief en vanuit ervaring. Ze laten zich hierbij niet leiden door het leerplan of een daaraan gerelateerde woordenschat- of begrippenlijst.
- De leerkrachten geven aan dat de schoolpopulatie langzaam wijzigt en dat er meer anderstalige kleuters zijn. De woorden die de leerkrachten selecteren als streefwoordenschat toont aan dat ze op deze wijzigende situatie vooralsnog weinig proactief inspelen.
- Soms zijn de leerkrachten weinig gefocust op de vooropgestelde streefwoordenschat. Zo laten ze kansen liggen om de woorden bewust uit te lokken in hun activiteitenaanbod.
- Zowel in de planning als in de uitvoering van de activiteiten houden de leerkrachten rekening met de verschillende leeftijden van de kleuters in hun klas. Ze voorzien activiteiten die aansluiten bij het ontwikkelingsniveau van de kleuters.

- De inrichting van de klassen en werkhoecken tonen aan dat de leerkrachten aandacht hebben voor variatie in het aanbod en een themahoek voorzien. Taal en talige aspecten zijn voldoende aanwezig in de kleuterafdeling.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De kleuterafdeling werkt vanuit een thematische en geïntegreerde aanpak die de indeling in leergebieden overstijgt. Vanuit deze optiek gelden de vaststellingen over de organisatie en de uitvoering van de onderwijspraktijk (zoals hierboven beschreven) ook voor dit leergebied. Hieronder worden enkel nog een aantal relevante leergebiedspecifieke vaststellingen beschreven.
- De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie na op basis van een gevarieerd onderwijsleeraanbod.
- De leerkrachten werken sinds kort met de nieuwe leerplandoelen van wereldoriëntatie. Ze zijn nog niet vertrouwd met de visie van het nieuwe leerplan.
- Om gerichte activiteiten voor wereldoriëntatie in het onderwijsleeraanbod te plannen, gebruiken de leerkrachten een leerlijn, opgebouwd rond de doelen uit het nieuwe leerplan. Vreemd genoeg gebruiken ze echter nog de oude leerplandoelen. Zo ontstaat er een verwarrende mix van oude en nieuwe doelen.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De meeste leerlingen bereiken in voldoende mate de eindtermen van Nederlands. De school voorziet hiervoor een degelijk onderwijsleeraanbod waarin alle domeinen evenwichtig voorkomen.
- De school kan voor Nederlands valide outputgegevens voorleggen. De resultaten van de externe eindtoetsen van het zesde leerjaar van vorig schooljaar tonen aan dat de leerlingen voor de domeinen luisteren, spreken en taalbeschouwing gemiddeld hoger scoren in vergelijking met de referentiegroep. Ook voor schrijven en lezen kan de school aanvaardbare resultaten voorleggen.
- De leerkrachten zijn weinig op de hoogte van de uitgangspunten van de eindtermen en niet vertrouwd met de leerplanvisie van Nederlands. De school heeft ook geen eigen visie op taalonderwijs. De schooleigen visie op talenbeleid bestaat wel op papier, maar leeft niet binnen de lagere afdeling.
- De leerkrachten gebruiken een onderwijsleerpakket als referentiekader om voor Nederlands een gradueel opgebouwd onderwijsleeraanbod te realiseren. Op deze manier willen ze eindtermen nastreven en bereiken en de leerplandoelen toepassen.
- Het gebruikte onderwijsleerpakket ondersteunt de leerkrachten in het evenwichtig werken aan alle domeinen van Nederlands. Voor spelling opteren de leerkrachten voor een apart pakket.
- Niet alle leerkrachten zijn al even vertrouwd met het correct gebruik van het onderwijsleerpakket. Een enkele leerkracht geeft haar lessen vorm op basis van de oefeningen die erin voorkomen en bekommert zich vrijwel niet om de richtlijnen die de

handleiding voorschrijft. Of deze manier van omgaan met het leerpakket geen problemen oplevert op het vlak van samenhang wordt niet nagegaan.

- De leerkrachten bevestigen dat ze het aanbod van het onderwijsleerpakket met de huidige schoolpopulatie vrijwel volledig kunnen verwerken. Het team gaat nog niet proactief om met het gegeven dat de langzaam wijzigende schoolpopulatie mogelijk ook een andere aanpak van het taalonderwijs met zich zal meebrengen.
- Verschillende leerkrachten slagen erin om de nodige horizontale samenhang te realiseren tussen Nederlands en wereldoriëntatie. Zo is het thema uit het taalpakket in sommige klassen het uitgangspunt om hieraan ook een thema wereldoriëntatie op te hangen.
- Op geregelde tijdstippen duiden de leerkrachten in een uitgebreide leerlijn aan welke leerplandoelen ze hebben bereikt. Vrijwel geen enkele leerkracht kan het waarom van dit inventariseren toelichten, tenzij de eenvormige toepassing van deze werkwijze voor alle leergebieden.
- De criteria om leerplandoelen als bereikt aan te duiden in de leerlijn zijn niet duidelijk. Sommige leerkrachten baseren zich hiervoor op toetsresultaten. Anderen interpreteren bereiken als aangeboden.
- Uit de observaties van de lessen blijkt dat de leerkrachten in de lessen Nederlands differentiëren en de verwerkingsleerstof in verschillende niveaus aanbieden. Dit leidt vaak ook tot geïndividualiseerde inoefenvormen.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De meeste leerlingen bereiken in voldoende mate de eindtermen van wereldoriëntatie. De school zorgt voor een evenwichtig onderwijsleeraanbod waarin alle domeinen van wereldoriëntatie voorkomen.
- De school beschikt voor wereldoriëntatie over recente, valide outputgegevens. Het zesde leerjaar behaalde op de externe toetsen van vorig schooljaar voor vrijwel alle domeinen een score die iets boven het gemiddelde van de referentiegroep ligt.
- De leerkrachten gaan actief op zoek naar aanknopingspunten om het nieuwe leerplan van wereldoriëntatie toe te passen in hun klaspraktijk. De nieuwe visie op wereldoriëntatie is door de directeur toegelicht, maar ze leeft nog niet bij de leerkrachten. De visie is ook niet impliciet aanwezig in de praktijk van de klassen.
- De concrete planning van wereldoriëntatie is doorheen de school zeer divers. Sommige planningen zijn zeer doelgericht opgevat, terwijl anderen getuigen van formalisme. De concrete uitwerking van de huidige planning belemmert de efficiëntie van het ontwikkelingsproces.
- Het aanbod van wereldoriëntatie is in de meeste klassen nog weinig doelgericht. Het krijgt in hoofdzaak vorm vanuit bestaande thema's en werkbladen die de leerkrachten trachten aan te passen aan de doelen van het nieuwe leerplan. Dit gebeurt met wisselend succes.
- De leerkrachten zeggen onderling veel te overleggen om het aanbod over de leerjaren heen gradueel en samenhangend op te bouwen.
- De leerkrachten gebruiken een leerlijn met leerplandoelen om voor alle domeinen het aanbod in kaart te brengen. Dit moet in de eerste plaats hiaten in het aanbod in de loop van het jaar aan het licht brengen.

- Criteria om geselecteerde doelen als bereikt of nagestreefd aan te duiden zijn er niet.
- De school onderneemt pogingen om de leerlingen meer te betrekken bij de invulling van het onderwijsleeraanbod van wereldoriëntatie aan de hand van schoolprojecten. Op klasniveau is nog niet voor elke leerkracht de inbreng van de leerlingen een evidentie.
- Het gebrek aan leerplankennis komt tot uiting in de klasbeelden. Vooral de tijd- en ruimtekaders beantwoorden niet aan wat het leerplan voorschrijft. In de meeste klassen zijn tijds-kaders vooral bedoeld om de klas te versieren, dan wel dat ze een belangrijk referentiekader zijn voor de leerlingen om de tijd te leren structureren.
- Vaak blijven kansen onbenut om de inhoud voor de leerlingen levensecht te maken of om ze een grotere realiteitswaarde te geven. Extramurosactiviteiten sluiten niet steeds aan bij of zijn niet ondersteunend voor het behandelde thema.
- De leerkrachten menen dat door de maximumfactuur het veel moeilijker is om leeruitstappen te maken. Over het algemeen maken ze echter weinig gebruik van de plaatselijke omgeving als compensatie voor leeruitstappen waarvoor busvervoer nodig is.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De school heeft een doelgerichte en doeltreffende leerbegeleiding opgezet onder de professionele leiding van de nieuwe zorgcoördinator. Zij zorgt voor een bijzonder gewaardeerde ondersteuning van het zorgbeleid op leerling-, leerkracht- en schoolniveau.
- Binnen het zorgbreed handelen blijft de klasleerkracht de spilfiguur. De zorgcoördinator zorgt voor een degelijke ondersteuning. De interventies van de zorgcoördinator zijn niet enkel bedoeld om tegemoet te komen aan specifieke noden van de leerlingen. Ook het verhogen van de handelingsbekwaamheid van de leerkrachten is hierbij een onderliggend doel.
- De school is goed op de hoogte van de beginsituatie van elke leerling. De zorgcoördinator onderneemt hiervoor de nodige acties. Op basis van de objectief verzamelde informatie krijgen leerlingen aansluitend bij hun noden en behoeften een aangepast leertraject, compenserende maatregelen of andere vormen van ondersteuning.
- De meeste leerkrachten maken gebruik van organisatievormen die hen toelaten om tijdens de lessen te differentiëren en een deel van de groep meer individueel te begeleiden.
- Het zorgbeleid kenmerkt zich door doelgericht overleg en een grote openheid tegenover de ouders. De school geeft aan dat ze de ouders van bij het begin bij het begeleidingstraject van hun kind betreft.
- In de kleuterafdeling houden de leerkrachten soms doelgericht, soms intuïtief rekening met de verschillende leeftijden en de verschillen in ontwikkelingsniveau van de kleuters in hun klas.
- In de lagere afdeling maken de leerkrachten gebruik van de mogelijkheden in de onderwijsleerpakketten om te differentiëren.
- De school heeft een duidelijke visie rond zittenblijven, hoewel ze deze nog niet heeft geformaliseerd. Zittenblijvers volgen bij aanvang van het schooljaar een aangepast traject tot wanneer ze op dat punt zijn beland dat ze terug zinvol kunnen aansluiten bij het traject in de klas.
- De school wendt de lestijden gelijke onderwijskansen in hoofdzaak aan als extra lestijden voor leerlingenbegeleiding en ondersteuning. De wijze waarop de school de context en de input onderzocht om een duidelijke beginsituatie te bepalen is zeer onduidelijk. De doelen van het actieplan gelijke onderwijskansen zijn vrij algemeen en weinig specifiek en meetbaar geformuleerd.
- Veelvuldige directiewisselingen en een groot aantal opeenvolgende leerkrachten gelijke onderwijskansen hebben de werking gehypothekeerd.

- De zorgcoördinator en de GOK-leerkracht zijn sinds kort in de school aan het werk en trachten de verwerking van de GOK-acties aan te vatten en te actualiseren.

4.2 Evaluatiepraktijk

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

- Het team is niet vertrouwd met de visie op evalueren zoals die in het leerplan voorkomt. Ook een schooleigen visie op evalueren is er niet, waardoor de meeste leerkrachten uitgaan van een persoonlijke en impliciete visie op evalueren. Ze stemmen zo hun eigen praktijk af op wat de vermoede verwachtingen en schoolgewoonten zijn.
- De school gebruikt een volgsysteem om de ontwikkelingsevolutie van de kinderen in kaart te brengen en op te volgen. Op die manier wil ze op het juiste moment kunnen ingrijpen als dit nodig blijkt.
- De leerkrachten in de kleuterafdeling zijn nog zoekende om het vernieuwde volgsysteem functioneel toe te passen. Ze maken een persoonlijke keuze uit de lijst van observatie-items. De mate waarin het item al dan niet makkelijk is te evalueren, is doorslaggevend voor deze keuze.
- De evaluatie van de kinderen in de lagere afdeling gebeurt in hoofdzaak aan de hand van de toetsen van de onderwijsleerpakketten, eigen toetsen en de testen van het leerlingvolgsysteem. Sinds vorig schooljaar neemt de school met het zesde leerjaar ook deel aan externe toetsen.
- De kleuters en de leerlingen krijgen meestal onmiddellijke feedback over hun eigen handelen in een positieve en leerlinggerichte communicatie met de leerkracht.
- In de lagere afdeling controleren de leerkrachten de werken van de leerlingen op fouten en voorzien ze eventueel van een korte appreciatie.
- De meeste leerkrachten maken geregeld foutenanalyses. Ze doen dit om gerichte zorginterventies op te zetten, het onderwijsleeraanbod gericht af te stemmen op de behoefte van de leerlingen of meer geïndividualiseerde werkvormen op te zetten.
- In het zesde leerjaar zijn de eindtermen deels uitgangspunt voor de planning. Een steekproef van een aantal toetsen toont aan dat de leerkrachten eindtermen toetst.
- Aansluitend bij de meer geïndividualiseerde leertrajecten van bepaalde leerlingen, voorzien de leerkrachten ook gedifferentieerde evaluatievormen.
- De toekenning van het getuigschrift basisonderwijs gebeurt op basis van een zorgvuldig georganiseerde klassenraad die ook leidt tot degelijke adviezen aan de ouders en de leerlingen.
- De leerkracht lichamelijke opvoeding voorziet in een leergebiedspecifieke evaluatie op basis van de leerplandoelen.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het beleid van de school was de afgelopen tien jaar in handen van meer dan vijf directeurs. De vele directiewissels hebben een remmende invloed op het schoolontwikkelingsproces en de teamgeest.
- De huidige directeur is iets meer dan een jaar werkzaam in de school. Zijn eerste bekommernis is om terug een positieve werksfeer te creëren. De leerkrachten geven in gesprekken vrijwel unaniem aan dat hem dit lukt. Ze getuigen van een vernieuwd enthousiasme binnen het team om terug samen school te maken.
- De directeur wil een beleid uitzetten dat berust op democratie en inspraak, maar met duidelijke regels en afspraken. Hij hakt knopen door waar dit nodig is en stelt grenzen. Voor de leerkrachten is dit een vrij nieuw gegeven, maar ze weten dit te waarderen. Ze zijn tevreden met de manier waarop in de school beslissingen worden genomen.
- Van bij de aanvang van zijn opdracht streeft de directeur naar een duidelijker profiel van de school om ze meer zichtbaar aanwezig te stellen in de omgeving. Enkele leerkrachten spreken in dit verband over meer kleur in de school, zowel letterlijk als figuurlijk. Vrijwel alle leerkrachten typeren de school als een open school waar leerlingen, leerkrachten en ouders belangrijk zijn.
- Een belangrijke prioriteit voor de nieuwe directeur is het zorgbeleid. Hij stelde een nieuwe zorgcoördinator aan die de volle verantwoordelijkheid krijgt om het zorgbeleid nieuw leven in te blazen. De leerkrachten waarderen het werk van de zorgcoördinator en laten zich lovend uit over haar professionaliteit.
- De school heeft nog weinig expertise om prioriteiten te ontwikkelen vanuit een duidelijke visie. Ook de visie in het leerplan zien de meeste leerkrachten nog niet als een belangrijk uitgangspunt voor actueel, hedendaags onderwijs. De school wordt zich meer bewust van de zorg voor haar eigen kwaliteit. Ze maakt hiervoor gebruik van verschillende instrumenten om zo zicht te krijgen op de eigen kwaliteit en acties op te zetten om de eigen kwaliteit te verbeteren.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De school streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen van Nederlands en wereldoriëntatie na en bereikt voor deze leergebieden in voldoende mate de eindtermen.
- De school realiseert onderwijs waarin alle domeinen van Nederlands en wereldoriëntatie evenwichtig aan bod komen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school realiseert een sterke leerbegeleiding op basis van de deskundigheid en professionaliteit van de zorgcoördinator.
- De school gaat doelgericht en doeltreffend om met kinderen met specifieke noden, voorziet differentiatie en zet geïndividualiseerde leertrajecten op waar nodig.
- De school voorziet in gedifferentieerde evaluatievormen en gebruikt de evaluatie om vanuit foutenanalyses het leerproces bij te sturen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De school boekt de eerste positieve resultaten van het nieuwe beleid die zichtbaar zijn in de teamsfeer, de betrokkenheid van de leerkrachten en de zorgwerking.
- De school heeft aandacht voor interne kwaliteitszorg.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De school kan investeren in leerplankennis en daarop de onderwijspraktijk enten.
- De school kan de streefwoordenschat afstemmen op haar doelpubliek en het leerplan.
- De school kan de samenhang in het aanbod meer realiseren vanuit het leerplan.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school kan zich op het leerplan baseren om vormen van anders en breder evalueren op te zetten.
- De school kan de concrete toepassing van het kindvolgsysteem versterken op leerlingniveau en ondersteunen op schoolniveau.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De school kan in haar ontwikkelingsprocessen aandacht besteden aan visie-ontwikkeling als fundamenteel uitgangspunt.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil.

Wat betreft de regelgeving:

- Nihil.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Ludo De Lee

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: